

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/publikacje/periodyki-ipn/institute-of-national-r/issues/107594,Culture-of-Memory-and-Politics-of-History-in-Lithuania-in-19892018.html>
12.03.2026, 12:41

Culture of Memory and Politics of History in Lithuania in 1989-2018

Institute of National Remembrance Review 1, 2019, pages 119-162.

Alvydas Nikžentaitis

DOI: [10.48261/INRR190105](https://doi.org/10.48261/INRR190105)

Abstract: This article aims to analyse the transformation of the culture of memory in Lithuania and the most important directions of Lithuanian politics of history in the period from 1989 to 2018. While discussing these questions, special attention is paid to the role of political factors (internal and external) and interstate relations, as well as to changes in the relationship between Lithuania's culture of memory, and the cultures of memory and identity of the national minorities in Lithuania. The paper emphasises the processes of transformation of the Lithuanian culture of remembrance which started around 2005, when it was most recently updated. The research material presented herein shows that Lithuania's culture of memory is full of contradictions and conflicts, and that its central figure has changed.

Keywords: culture of memory, politics of history, identity, inter-state relations, national minorities

References

Act I-712 of 1990: Lietuvos Respublikos Švenčių Dienų Įstatymas no. I-712 [Lithuania's Act on Days of Remembrance No. I-712 of October 25, 1990]. Lietuvos aidas: 111-0. October 26, 1990. Accessed September 10, 2019.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.824/QRxQvTQdQR>.

Act VIII-397 of 1997: Lietuvos Respublikos Atmintinų Dienų Įstatymas 1997 m. liepos 3 d. no. VIII-397 [Lithuania's Act on Days of Remembrance No. VIII-397 of July 3, 1997].

Valstybės žinios 67-1672. July 16, 1997. Accessed September 10, 2019.

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.D570962773F8>.

Act XI-435 of 2009: Lietuvos Respublikos atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymas, 2009 m. rugsėjo 24 d. no. XI-435 [Act No. XI-435 of September 24, 2009 amending Chapter 1 of the Lithuania's Act on Days of Remembrance]. Valstybės žinios 121-5196. October 10, 2009. Accessed September 10, 2019.

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.6408A1AB8576>.

Act XI-901 of 2010: Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 95 straipsnio pakeitimo bei papildymo, kodekso papildymo 1702 straipsniu ir kodekso priedo papildymo įstatymas, 2010 m. birželio 15 d. no. XI-901 [Act No. XI-901 of June 15, 2010 amending Chapter 95 and supplementing Chapter 1702 of Lithuania's Penal Code]. Valstybės žinios 75-3792, June 29, 2010. Accessed September 10, 2019.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.375951>.

Akińczo 2017: Akińczo, Aleksandra. 2017. "Wileńska konferencja o konieczności polsko-litewskiego dialogu nt. Józefa Piłsudskiego". *Dzieje* 6. Accessed June 1, 2019.

<https://dzieje.pl/aktualnosci/wilenska-konferencja-okoniecznosci-polsko-litewskiego-dialogu-nt-Jozefa-Pilsudskiego>.

Andrukaitytė 2018: Andrukaitytė, Milena. "Genocido aukų muziejus pervadintas į Okupacijų ir laisvės kovų muziejų". *15min*. April 19, 2018. Accessed June 1, 2019.

<https://www.15min.lt/kultura/naujiena/naujienos/genocido-auku-muziejus-pervadintas-i-okupaciju-irlaisves-kovu-muzieju-1104-959156>.

Antanavičius 2016: Antanavičius, Ugnius. "Į Holokausto aukas pagerbiantį »Atminties maršą«. Molėtuose susirinko per tūkstantį žmonių". *15min*. August 29, 2016. Accessed June 1, 2019.

<https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/atminties-marso-moletuose-dalyviai-cia-ivykusitragedija-privalo-tapti-pamoka-56-675383>.

Assmann 1988: Assmann, Jan. 1988. "Kollektives Gedächtnis und kulturelle Identität". In *Kultur und Gedächtnis*. Ed. Assmann, Jan, and Hölscher, Tonio. Frankfurt am Main: Suhrkamp: 9-19.

Assmann 2006: Assmann, Aleida. 2006. "Trauma und Tabu. Schattierungen zwischen Täter und Opfergedächtnis". In *Erinnerungsmanagement. Systemtransformation und Vergangenheitspolitik im internationalen Vergleich*. Landkammer, Joachim, Noetzel, Thomas, and Zimmerli, Walter Ch. München: Verlag Wilhelm Fink: 235-256.

Becker 2016: Becker, Anna. 2016. *Mythos Stalin. Stalinismus und staatliche Geschichtspolitik im postsowjetischen Russland der Ära Putin*. Berlin-Brandenburg: Be.bra Wissenschaft Verlag.

Berek 2008: Berek, Mathias. 2008. "Gutes oder schlechtes Erinnern? Die Notwendigkeit des Politischen in der Erinnerungskultur". In *Erinnerungskultur und Versöhnungskitsch*. Ed. Henning-Hahn, Hans, Hein-Kirchner, Heidi and Kochanowska-Nieborak, Anna. Marburg: Herder-Institut Verlag: 71-85.

BNS Communique July 6, 2003: "Atidengtas paminklas Lietuvos karaliui Mindaugui". *Delfi*. July 6, 2003. Accessed June 1, 2019.

<https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/atidengtaspaminklas-lietuvos-karaliui-mindaugui.d?id=2574017>.

BNS Communiqué February 18, 2004: "Lenkijos spauda pastebi kontroversiją dėl Plechavičiaus". *Delfi*. February 18, 2004. Accessed June 1, 2019. <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/lenkijos-spaudapastebi-kontroverzija-del-plechavici-aus.d?id=3761134>.

BNS Communiqué September 2, 2004: "Po 60 metų susitakė lietuvių ir lenkų veteranai". *Delfi*. September 2, 2004. Accessed June 1, 2019. <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/po-60-metususitaike-lietuviu-ir-lenku-veteranai.d?id=5039172>.

BNS Communiqué July 3, 2009: "Okupaciją neigusiam lenkų ministrui priminti J. Piłsudskio žodžiai". *Delfi*. July 3, 2009. Accessed June 1, 2019. <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/okupacijaneigusiam-lenku-ministrui-priminti-jPilsudskiozodziai.d?id=22468556>.

BNS Communiqué May 3, 2016: "Žadama apsispręsti, ar saugoti Žaliojo tilto skulptūras". *Delfi*. May 3, 2016. Accessed June 1, 2019. <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/zadama-apsisprestiar-saugoti-zaliojo-tilto-skulpturas.d?id=71169238>.

BNS Communiqué November 30, 2017: "Lukiškių aikštėje bus statomas partizanų bunkerį primenantis paminklas". *LRT*. November 30, 2017. Accessed June 1, 2019. <https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/2/194757/lukiskiuaiksteje-bus-statomas-partizanu-bunkeri-primenantispaminklas>.

BNS Communiqué January 3, 2018: "Teismas galutinai nusprendė, kad nėra pagrindo Vanagaitei kelti bylą". *Delfi*. January 3, 2018. Accessed June 1, 2019. <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/teismas-galutinai-nusprende-kadnera-pagrindo-vanagaitei-kelti-byla.d?id=76803051>.

BNS Communiqué April 19, 2018: "Komisija siūlo nukelti Petro Cvirkos paminklą Vilniaus centre". *Delfi*. April 19, 2018. Accessed June 1, 2019. <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/komisijasiulo-nukelti-petro-cvirkos-paminkla-vilniauscentre.d?id=77756937>.

BNS Communiqué February 11, 2019: "Prokuratūra atsisakė pradėti ikiteisminį tyrimą dėl M. Ivaškevičiaus romano »Žali«". *15min*. February 11, 2019. Accessed June 1, 2019. <https://www.15min.lt/kultura/naujiena/literatura/prokuratura-atsisake-pradeti-ikiteismini-tyrima-delm-ivaskeviciaus-romano-zali-286-1100908?comments>.

Brügemann and Kasekamp 2008: Brügemann, Karsten, and Kasekamp, Andres. 2008. "The Politics of History and the »War of Monuments« in Estonia". *Nationality Papers* 3: 425–448.

Bulotaitė 2009: Bulotaitė, Nijolė. "Vilniaus universiteto Bibliotekos kiemas". January 5, 2009. Accessed June 1, 2019. <http://naujienos.vu.lt/vilniaus-universiteto>

[bibliotekoskiemas/](#).

Chadasevičius 2013: Chadasevičius, Saulius. "Aukščiausiasis Teismas paskelbė, kad Algirdas Paleckis pagrįstai nuteistas baudžiamojoje byloje dėl Sausio 13-osios nusikaltimų neigimo". *15min*. January 22, 2013. Accessed June 1, 2019.

<https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nusikaltimaiirnelaimes/auksciausiasis-teismaspaskelbe-kad-algirdas-paleckis-pagristai-nuteistasbaudziamojoje-byloje-del-sausio-13-osios-nusikaltimuneigimo-59-299184>.

Christophe 1997: Christophe, Barbara. 1987. *Staat versus Identität. Zur Konstruktion von "Nation" und "nationalem Interesse" in den litauischen Transformationsdiskursen von 1987 bis 1995*. Köln: Verlag Wissenschaft und Politik.

Čaplinskas 2000: Čaplinskas, Antanas Rimvydas. 2000. *Vilniaus gatvės. Istorija, vardynas, žemėlapiai*. Vilnius: Charibdė.

Čerkauskas 2013: Čerkauskas, Martynas. "L. Giros paminklas iš senamiesčio nugrūstas į šalikelę". *Lietuvos Rytas* September 11, 2013. Accessed June 1, 2019.
<https://lietuvsdiena.lrytas.lt/aktualijos/2013/09/11/news/l-giros-paminklas-is-senamiescio-nugrustas-isalikele-4793862/>.

Darnstädt, Wiegrefe 2002: Darnstädt, Thomas, and Wiegrefe, Klaus. "Vater, erschieß mich!". *Der Spiegel* March 25, 2002. Accessed June 1, 2019.
<http://www.spiegel.de/spiegel/print/d-21856132.html>.

Decree No. 159 of September 7, 1998: Lietuvos respublikos prezidentas dekretas dėl tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams lietuvoje įvertinti, 1998 m. Rugsėjo 7 d. no. 159 [Decree by the President of Lithuanian Republic no. 159 of September 7, 1998 on forming of the international committee for the assessment of the crimes of Nazi and Soviet occupation regimes]. *Valstybės žinios* 80-2248. September 11, 1998. Accessed September 12, 2019.
<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.4045F0BAAF21>.

Eidintas 2002: Eidintas, Alfonsas. 2002. *Žydai, lietuviai ir Holokaustas*. Vilnius: Vaga.

Erll, Nünning 2008: *Cultural memory studies: an international and interdisciplinary handbook (Media & cultural memory/Medien & kulturelle Erinnerung)*. 2008. Bd. 8. Ed. Erll, Astrid. Nünning, Ansgar. Berlin, New York: de Gruyter.

Grigaliūnaitė 2017: Grigaliūnaitė, Violeta. "Adamas Michnikas apie Juzefą Pilsudskį: »Jam Lenkija be Vilniaus buvo kaip žydams Izraelis be Jeruzalės«". *15min*. September 27, 2017. Accessed June 1, 2019.
<https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/adamasmichnikas-apie-juzefa-pilsudski-jam-lenkija-be-vilniausbuvo-kaip-zydams-izraelis-be-jeruzales-56-859332>.

Gudavičius 2019: Gudavičius, Stasys. "Sausio 13-ąją Laisvės premija įteikta pokario

partizanams". *Verslo žinios* January 13, 2019. Accessed June 1, 2019.

<https://www.vz.lt/verslo-aplinka/2019/01/13/sausio-13-aja-laisves-premija-iteikta-pokario-partizanams>.

Jackeivičius 2016: Jackeivičius, Mindaugas. "Atsakas į R. Vanagaitės »Mūsiškius«: absoliučiai nesijaučiu kaltas dėl Holokausto". *Delfi* February 28, 2016. Accessed June 1, 2019.

<https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/atsakas-i-rvanagaites-musiskius-absoliuciai-nesijauciu-kaltas-delholokausto.d?id=70533838>.

Jančys 2015: Jančys Artūras. "Sovietų stabų galvas patriotai kapojo ir kirviais". *Lietuvos rytas* July 20, 2015. Accessed June 1, 2019.

<https://kultura.lrytas.lt/istorija/2015/07/20/news/sovietustabu-galvas-patriotai-kapojo-ir-kirviais-2721263/>.

Landsbergis 2008: Landsbergis, Vytautas. "Lietuva nėra atsakinga už okupantų valdžios veiksmus". *Delfi* April 7, 2008. Accessed June 1, 2019.

<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/vlandsbergis-lietuva-nera-atsakinga-uz-okupantu-valdzios-veiksmus.d?id=16596396>.

Langewiesche 2009: Langewiesche, Dieter. 2009. "Unschuldige Mythen: Gründungsmythen und Nationsbildung in Europa im 19. und 20. Jahrhundert". In *Kriegserfahrung und nationale Identität in Europa nach 1945*. Ed. Linden, Kerstin von. Paderborn: Verlag Ferdinand Schöningh.

Laurinavičius and Sirutavičius 2008: Laurinavičius, Česlovas, and Sirutavičius, Vladas. 2008. *Lietuvos istorija*, Vol. 12, D. 1: *Nuo "Persitvarkymo" iki Kovo 11-osios*. Vilnius: Baltos lankos.

Lebedeva 2006: Lebedeva, Nataliya. 2006. "Вводная статья". In *СССР и Литва в годы Второй мировой войны*. Vol. 1: *СССР и Литовская Республика (март 1939–август 1940 г.г.)*. Vilnius: Институт истории Литвы.

Lopata 2011: Lopata, Raimundas. 2011. "Šiuolaikinė politika ir istorijos datos: 1791 m. Gegužės 3-osios Konstitucijos byla". In Sirutavičius, Vladas, and Raimundas, Lopata. *"Lenkiškasis" veiksnys Lietuvos politikoje*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.

Łuczewski and Bednarz-Łuczewska 2011: Łuczewski, Michał, and Bednarz-Łuczewska, Paulina. 2011. "Wie soll man Erinnerungskultur und Geschichtspolitik in Polen und Deutschland untersuchen?". In *Erinnerungskultur des 20. Jahrhunderts in Polen und Deutschland. Analysen deutscher und polnischer Erinnerungsorte*. Ed. Łuczewski, Michał, and Wiedmann, Jutta. Frankfurt am Main: Peter Lang GmbH, Internationaler Verlag der Wissenschaften: 15–28.

Mačiulis, Miknys, and Nikžentaitis 2014: Mačiulis, Dangiras, Miknys, Rimantas, and Nikžentaitis, Alvydas. 2014. "»Okupacja Wilna« – geneza litewskiego miejsca pamięci i jego

transformacje". In *Dialog kultur pamięci w regionie ULB*. Nikžentaitis, Alvydas, and Kopczyński, Michał. Warsaw: Muzeum Historii Polski: 91–100.

Makhotina 2017: Makhotina, Ekaterina. 2017. *Erinnerungen an den Krieg – Krieg der Erinnerungen. Litauen und der Zweite Weltkrieg*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht.

Museum of Occupations website: Museum of Occupations and Freedom Fights website, Okupacijų ir laisvės kovų muziejus. Accessed September 12, 2019.
<http://genocid.lt/muziejus/lt/563/c/>.

Niedermüller 2004: Niedermüller, Peter. 2004. "Der Mythos der Gemeinschaft, Geschichte, Gedächtnis und Politik im heutigen Osteuropa". In *Umbruch im östlichen Osteuropa. Die nationale Wende und das kollektive Gedächtnis*. Ed. Corbea-Hoisie, Andrea u.a. Innsbruck: Studien Verlag.

Nikžentaitis 2000: Nikžentaitis, Alvydas. 2000. *Witold i Jagiełło: Polacy i Litwini we wzajemnym stereotypie*. Poznań: Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.

Nikžentaitis 2006: Nikžentaitis, Alvydas. 2006. "Gestürzte und neu errichtete Denkmäler: Geschichte im Transformationsprozess Litauens". In *Gegen Erinnerung. Geschichte als politisches Argument im Transformationsprozeß Ost-, Ostmittel- und Südosteuropas*. Ed. Altrichter, Helmut von. München: De Gruyter Oldenbourg.

Nikžentaitis 2007a: Nikžentaitis, Alvydas. 2007. "Kampf um die Erinnerung: Memel/Klaipėda im 20. Jahrhundert". In "Kampf um die Erinnerung: Memel/Klaipėda im 20. Jahrhundert". Die Aneignung fremder Vergangenheiten in Nordosteuropa am Beispiel plurikultureller Städte (20. Jahrhundert). *Nordost-Archiv* 2007, Bd. 15 (2006). Lüneburg: Verlag Nordost-Institut: 148–159.

Nikžentaitis 2007b: Nikžentaitis, Alvydas. 2007. "Kryžiaus karų epocha Lietuvos kultūrinėje atmintyje". In *Kryžiaus karų epocha Baltijos regiono tautų istorinėje sąmonėje*. Šiauliai: Leidėjas "Saulės delta": 236–249.

Nikžentaitis 2011: Nikžentaitis, Alvydas. 2011. "Atminties ir atminimo kultūrų modeliai: Lietuva, Lenkija, Rusija, Vokietija". In *Nuo Basanavičiaus, Vytauto Didžiojo iki Molotovo Ribbentropo. Atminties ir atminimo kultūrų transformacijos XX–XXI amžiuje*. Ed. Nikžentaitis, Alvydas. Vilnius: Lietuvos istorijos institutas.

Nikžentaitis 2013: Nikžentaitis, Alvydas. 2013. "Atminties ir istorijos politika Lietuvoje". In *Atminties daugiasluoksniškumas. Miestas, valstybė, regionas*. Ed. Nikžentaitis, Alvydas. Vilnius: Lietuvos istorijos institutas.

Nikžentaitis 2018: Nikžentaitis, Alvydas. 2018, "Kultura pamięci i polityka historyczna w dzisiejszej Rosji". *Acta Baltico Slavica* 42: 39–65.

Nikžentaitis, Čepaitienė 2014: Nikžentaitis, Alvydas and Čepaitienė, Rasa. 2014.

“Denkmäler und Erinnerungsorte der Demokratie in Ostmitteleuropa nach 1989–1990: Der Fall Litauen”. In *Denkmäler demokratischer Umbrüche nach 1945*. Ed. Veen, Hans Joachim and Knigge, Volkhard. Köln, Weimar, Wien: Böhlau.

Nikžentaitis and Tauber 2018: Nikžentaitis, Alvydas and Tauber, Joachim. 2018. “Aufruhr um einen Partisanen. Eine litauische Erinnerungsdebatte”. In *“Osteuropa”: Der Fall. Gefangen in Russland, Erinnerung in Litauen*. Jg. 68, H. 6: 83–91.

Nowak 2017: Nowak, Andrzej. 2017. “Piłsudski – na zgodę”. *Gość Niedzielny* 50. Accessed June 1, 2019. <https://www.gosc.pl/doc/4374381.Piłsudski-na-zgode>.

Plagemann 1972: Plagemann, Völker. 1972. “Bismarck Denkmäler”. In Plagemann, Völker and Mittag, Hans Erich. *Denkmäler im 19. Jahrhundert*. München: Prestel.

Puodžius 2006: 2006. “Paminklas rado vietą” (interview with Jonas Puodžius). *Mokslo Lietuva* 17 (351), 12/25. Accessed June 1, 2019. <http://mokslasplius.lt/mokslo-lietuva/2006-2011/node/105.html>.

Radczenko 2014: Radczenko, Antoni. “W pobliżu Sejn trwa walka o krzyż ponarski”. *Znad Wilii* May 22, 2014. Accessed June 1, 2019. <http://zw.lt/wilno-wilenszczyzna/w-pobliżu-sejn-trwawalka-o-krzyż-ponarski/>.

Roeger 2011: Roeger, Maren. *Flucht, Vertreibung und Umsiedlung. Mediale Erinnerungen und Debatten in Deutschland und Polen seit 1989*. Marburg 2011: Verlag Herder-Institut.

Rugpjūčio 23, 2009: “Rugpjūčio 23-oji bus minima kaip Europos stalinizmo ir nacizmo aukų atminimo ir Baltijos kelio diena”. *Lietuvos Rytas* July 22, 2009. Accessed June 1, 2019. <https://kultura.lrytas.lt/istorija/2009/07/22/news/rugpjucio-23-oji-bus-minima-kaip-europos-stalinizmoir-nacizmo-auku-atminimo-ir-baltijos-kelio-diena-5785529/>.

Russland 2009: “Russland kämpft. Gesetz und Kommission gegen Geschichtsfälscher”. *Osteuropa* 2009, Jg. 59, H. 7–8: 273–276.

Safronovas 2011: Safronovas, Vasilijus. 2011. “Lietuvos atminimo politikos tendencijos po 1990 metų”. In *Nuo Basanavičiaus, Vytauto Didžiojo iki Molotovo Ribbentropo. Atmintie ir atminimo kultūrų transformacijos XX–XXI amžiuje*. Ed. Nikžentaitis A. Vilnius: Lietuvos istorijos institutas.

Safronovas 2015: Safronovas, Vasilijus. 2015. *Kampf um Identität. Die ideologische Auseinandersetzung in Memel/Klaipėda im 20. Jahrhundert*. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.

Schmid 2008: Schmid, Harald. 2008. “Konstruktion, Bedeutung, Macht. Zum kulturwissenschaftlichen Profil einer Analyse von Geschichtspolitik”. In Heinrich, Horst-Alfred. *Geschichtspolitik und sozialwissenschaftliche Theorie*. Ed. Kohlstruck, M. Stuttgart: Franz Steiner Verlag.

Sennas 2007: Sennas, Alfredas Erichas. "[vertinant skaudžią praeitį]". *Delfi* July 10, 2007. Accessed June 1, 2019.

<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/aesennas-ivertinantskaudzia-praeiti.d?id=13745180>.

Sidorkiewicz 2015: Sidorkiewicz, Krzysztof. 2015. "Polska i Litwa w latach 2009–2013: dobre czy trudne sąsiedztwo?". *Przegląd Wschodnioeuropejski* 6/2: 69–84.

Sirutavičius 2017: Sirutavičius, Vladas. 2017. *Lietuviai ir Lietuvos lenkai, Lietuva ir Lenkija 1988–1994 metais*. Vilnius: Lietuvos istorijos institutas.

Skėrytė 2018: Skėrytė, Jūratė. "Seimas žengė pirmą žingsnį paviešinant prisipažinusių buvusių KGB agentų pavardes". *Delfi* June 21, 2018. Accessed June 1, 2019.

<https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/seimas-zengepirma-zingsni-paviesinant-prisipazinsiu-buvusiu-kgbagentu-pavardes.d?id=78364559>.

Smolar 2008: Smolar, Alexander. 2008. "Geschichtspolitik in Polen". *Transit* 35: 50–67.

Stenographic record of July 3, 1997: Stenogramos, 1997-08-19, no. 53. Doc. no. 56 (97). Penkiasdešimt šeštasis (devyniasdešimt septintasis) posėdis 1997 m. liepos 3 d. [Stenographic record of the Seimas's sitting of July 3, 1997]. Accessed September 12, 2019. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/TAIS.49863>.

Titovo 2018: "V. Titovo kompiuteryje rasta šokiruojančių duomenų". *Vakarų Ekspresas* December 10, 2018. Accessed June 1, 2019.

http://www.ve.lt/naujienos/Klaipeda1/Klaipeda/vtitovo-kompiuteryje-rasta-sokiruojanciu-duomenu-1680639/?utm_source=susije&utm_medium=referral&utm_campaign=blokas.

Torbakov 2013: Torbakov, Igor. 2013. "«Непредсказуемое» или «неопределенное» прошлое? Международные отношения и российская историческая политика". In *Символическая политика: Конструирование представлений о прошлом как властный ресурс*. Ed. Malinova, Olga. Moscow: ИНИОН РАН.

Treaty 1991: Sutartis tarp Rusijos Tarybų Federacinės Socialistinės Respublikos ir Lietuvos Respublikos "Dėl tarpvalstybinių santykių pagrindų" [Treaty of July 29, 1991, between the Russian Socialist Federal Republic and the Republic of Lithuania on the basis of the state relationships]. Accessed September 12, 2019.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.97613>.

Treaty 1994: Traktat między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską o przyjaznych stosunkach i dobrosąsiedzkiej współpracy, sporządzony w Wilnie dnia 26 kwietnia 1994 r. [Treaty between the Republic of Poland and the Republic of Lithuania on Friendly Relationships and Neighbourly Cooperation, made in Vilnius on April 26, 1994]. Dziennik Ustaw RP 1995, nr 15, poz. 71. Accessed June 1, 2019.

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19950150071> .

Valatka 2017: Valatka, Rimvydas. "Aušros Vartai ant Lenkijos pasų? Kaip turėtume

reaguoti?”. *Delfi* August 9, 2017. Accessed June 1, 2019.

<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/r-valatka-ausrosvartai-ant-lenkijos-pasu-kaip-turetume-reaguoti.d?id=75441849> .

VU Bibliotekos 2014: “VU Bibliotekos kieme bus atidengiamas atnaujintas K. Donelaičio paminklas”. *Respublika* August 29, 2014. Accessed June 1, 2019.

http://www.respublika.lt/lt/naujienos/kultura/kulturos_naujienos/vu_bibliotekos_kieme_bus_atidengiamas_atnaujintas_kdonelaicio_paminklas/.

Zubkova 2011: Zubkova, Elena. 2011. “Sowjetische Vergangenheit der baltischen Staaten: Schwerpunkte und Kontroverse der kollektiven Erinnerung und Geschichtsschreibung”. In *Geschichtspolitik im erweiterten Ostseeraum und ihre aktuellen Symptome/Historical Memory Culture in the Enlarged Baltic Sea Region and its Symptoms Today*. Ed. Rathkolb, Oliver, and Sooman, Imbi. Göttingen: V&R Unipress.

Žalys 1993: Žalys, Vytautas. 1993. *Kova dėl identiteto/Ringen um Identität. Kodel Lietuvai nesiseke Klaipėdoje tarp 1923–1939/Warum Litauen zwischen 1923 und 1939 im Memelgebiet keinen Erfolg hatte?* Lüneburg: Verlag Nordostdeutsches Kulturwerk.

Žilys 2011: Žilys, Juozas. 2011. “1992 M. birželio 14 D. referendumas dėl buvusios SSRS kariuomenės besąlygiško ir neatidėliotino išvedimo iš Lietuvos respublikos teritorijos 1992 metais ir žalos Lietuvai atlyginimo konstitucinėje genezėje”. *Jurisprudence* 18 (2): 467–496.

PLIKI DO POBRANIA

[\(pdf, 1.06 MB\) 28.08.2020 11:00](#)